

SAYI:38 | AYLIK EDEBİYAT KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ | EKİM 2023

KÜPEŞTE

KALEME VE KİTABA TUTUNANLARA

BAŞLARKEN

Kitapseverlerin birbirlerine en çok yönelttikleri soru: “En beğendiğin ve unutamadığın kitap hangisi?” olur genellikle. Sonra da okuma listelerine eklenir. Bana da sıkça sorulmuştur. Tek bir cevabım yok. Ama ilk üçe gireceklerden biri Ahmet Ümit kaleminden çıkmış “İstanbul Hatırası”dır. Tarihle polisiyenin ustaca harmanlandığı; satır aralarında okura İstanbul’u gezdirdiği; adrenali ve merak uyandırıcı yönü yüksek polisiye bir roman. Kitap bitse de olayların yaşandığı mekânlardan geçtikçe, sahneler tekrar gözünüzün önüne geliyor.

Polisiye roman demişken, biraz Türk ve dünya polisiye eserlerine göz atalım.

Türk edebiyatının ilk polisiye romanı, Ahmet Mithat Efendi’nin *Esrar-ı Cinayat*’ıdır. Peyami Safa’nın *Cingöz Recai Kaybolan Adam*’ı aynı zamanda beyaz perdeye aktarılan ilk polisiye Türk romanı olma özelliği taşır. Kadın romancılarımızdan Halide Edip Adıvar, *Yolpalas Cinayeti*’ni Paris’te kaleme alır. Dönemin İstanbul’unu okuyucuya yansıtır.

Yabancı eserlerdeyse Agatha Christi “*Doğu Ekspresi Cinayeti*”, Stephen King “*Hayvan Mezarlığı*”, Don Brown “*Cehennem*”, Umberto Eco “*Gülün Adı*” örneklerini verebiliriz.

Küpeşte derginin bu ayki konusu tahmin edileceği üzere “Polisiye”. Misafir yazarlarımızın katkısıyla da zenginleşen, heyecan seviyesi yüksek sayımızı takdim ediyoruz.

Filistin topraklarında yaşanan, en çok da masum çocukların zarar gördüğü soykırımın bir an önce bitmesi duasıyla yeni sayımızda görüşmek üzere.

Hanife Artar Yalçın

KÜPEŞTE

Kaleme ve Kitaba Tutunanlara

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Hanife Artar Yalçın

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Reyhan Karakabak Yılmaz

EDİTÖRLER

Demet Yıldız

Reyhan Karakabak Yılmaz

Esmâ Beyza Güleç

Hanife Artar Yalçın

YAZARLAR

Esmâ Beyza Güleç

Nazife Yalçın Selçuk

Reyhan Karakabak Yılmaz

Hanife Artar Yalçın

Mehmet Reşat Aslan

Demet Yıldız

Ezgi Ateş Toprak

MİSAFİR YAZARLAR

Ayşe Kaşıkçıoğlu

Emine Ölçer

Ayşe Saliha Emon

Cemile Özütemiz

İsmail Özütemiz

GRAFİK VE MİZANPAJ

Fatma Zehra Boyalı

Fatma Nur Özdemir

SOSYAL MEDYA

Hanife Artar Yalçın

Serpil Özlem Uçar

Dergimizde yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

SÜPÜRGE TAMİR VE BAKIM ATÖLYESİ

Ayşe Saliha Emon

Of! Her yer toz oldu yine. Bu antika dükkândan kurtulamadım gitti. “İslat yerleri, toz kaldırma!” diye bağıyor arkadan cadı kadın. Oysa ne ümitlerle başlamıştım şu işe. Gerçek bir cadının dizinin dibinde yetişecektim. Sihirli-mihirli bir şeyler öğrenecektim. Ah! En çok da şu süpürgeydi hayallerimi süsleyen şey. Gerçi Allah var, daha ilk günümden kendi süpürgem oldu. “Al dedi, bu senin, kapının önünden başla, tozutma!”

“Tozutma!” Bu lafa da kılım. Nereye tozutmuyorsun? Bu dükkânda yüz yıllık toz var, gel de sen tozutma! Şu iş ilanını gördüğüm günü düşünüyorum, dükkanın penceresinde -Cadı Kadının Süpürge Tamir ve Bakım Atölyesi: Yetiştirilmek üzere, toza alerjisi olmayan, yarı zamanlı bayan eleman aranıyor.” Şartları bunlardı ve işin pek de talibi yok gibiydi. Mekândaki tozlu kasvet biraz ürkütücü gelmişti gözüme. Benden önce kaç kişi başvurdu yahut başvuran oldu mu bilmiyorum. Hiç konuşmadık. Ama uzun zaman oldu, buradayım, süpürüyorum. İşimde gözü olan birine de hiç rastlamadım. Aslında bu işe ihtiyacım var. Hayat meşakkatli hele ki öğrenciyse, aileni mahcup etmemek adına. Üniversite mezunu olsan ne? Herkes yetişmiş eleman peşinde. Bir cadı tarafından yetiştirilmek garip biliyorum. Ama kim bilir, en az beş yıl fantastik bir iş tecrübesi belki bir gün işimi görür.

Cadıdır madıdır ama hakkaniyetli kadındır, iyi öder; hem de günü gününe, kuruşu kuruşuna. Yolum, yemeğim, sigortam falan hep içinde. İcap ederse zam bile yapar. Haftalık verir, her Cumartesi dış kapının iç kulpuna bez bir torba asar, içinden alırım paramı. Resmî tatillerde çalıştırmaz. Yıllık iznim bile var. Yaptığım iş de boyna süpürmek işte. Kapının önünü süpür, tamirhaneyi süpür, mutfağı süpür, iç odayı süpür... Süpürüp duruyorum ben de. Başka iş istemiyor. Yemek falan yemez zaten doğru düzgün. Peksimetleri var, ne ara kurutur bilmem, biraz da su; görerseniz, bir deri bir kemik. Kimi kimsesi yok. Geçen belediyeden geldiler. Yaşlısın, iki öğün yemek yazalım dediler, istemedi. Öyle bir baktı ki kaşlarını çatarak, görevli kız ısrar mısırar edemedi. Ben de sormadım, zaten soru sorulmasını sevmez, cevap da vermez. Arada sırada mahalleli kadınlar uğrar, ellerinde süpürgeleriyle. Kendisi kullanmaz, kullandırmaz da. Ama her türlü süpürge tamirinden, bakımından anlar. Ot süpürge, elektrikli süpürge, sulu, buharlı, halı yıkama özelliği olan... Birkaç hareket, şak şak, tık tık, yeni gibi olur süpürgeler. Geçen gün biri robot süpürge getirdi, beyni mi ne bozulmuş. Onu bile tamir etti, inanmadım. Bir sandalyesi var. Bazen saatlerce kalkmaz, öyle Allah taş etmiş gibi. Uyursa dokunmam. Korkarım, çünkü kızar. Celallendi mi, zaten olan toz dumana karışır.

KÜPESİ

Mesaim bitince dükkânı kilitler çıkarım, o içeride kalır. Yedek anahtarı var mı bilmiyorum. Vardır herhalde, kilitle dediğine göre. Sabah geldiğimde uyanık olur. Kuzinenin üzerinde kaydattığı suyun buharı, tozlu camlardan akar. Çamur yağmış gibi olur içeride. Pervazlar çok tozlu, aslında her yer tozlu; ne kadar silsem, süpürsem tozlu. Hiç bitmeyen bir toz. Sanki buradaki her şey tozdan yapılmış gibi. Toz yığınlarından oluşan bin bir eşya. Aslında başka iş bakmıyor değilim. Bu yıl okul da bitiyor. Alttan kalan birkaç dersim var sadece. Sonra da atanırım belki, kim bilir. Gerçi ne bileyim alıştım da ihtiyar cadıya. Dört koca sene, dile kolay.

Süpürgelerle uçabildiğini biliyorum. Hiç görmedim, ama eminim. Bir keresinde elimdeki süpürgeyi gösterip ne zaman uçabileceğimi sormuştum ona. “Uçak biletine paran yettiği zaman” demişti. Bana sihirli bir şeyler göstermesini istediğimde, aynayı gösterip duruyor. Artık benim görmediğim ne görüyorsa!

Daldım yine, saat kaç olmuş, mesaim bitti sayılır. Toparlanmalıyım. Hiç sevmez fazladan buralarda oyalanmamı. Nerede bu kadın? Hah uyuyakalmış. Neyse ses etmeden çıkayım. Süpürge dolaba, kovalar banyoya, vileda... Cadı kadın bugün biraz farklı mı uyuyor? Yok canım. Sahi... Nabzına baksam...

Yo! Dokunursam yıkar ortalığı. Hah ayna! İyi fikir. Bir filmde görmüştüm bunu da. Şu duvardaki ayna olur, hı hı sihirli olan. Buhar olması gerekiyor. Yo, buhar yok. O da ne? Tavan mı delik? Yok artık! Aman Allah’ım tavanı ilk kez görüyorum. Toz mu yağıyor? E-e evet yaşlı cadının üzerine toz yağıyor.

Nasıl yani?

Ba-başım, başım dönüyor. Her yeri toz kapladı. Göremiyorum. Süpürge, süpürgem nerede? Sihir, ayna, toz, süpürge, başım, tozlar uçuyor, ben uçuyorum... Etraf toz duman ve karanlık...

...

O gün, aslında garip bir şey oldu. Yaşlı cadıyı götürdüler. Ölmüş. Üzüldüm. Belediye hizmetlileri dükkânı mühürlediler, temizlik mi ne yapacaklarmış. Kocaman bir konteynır getirdiler, içeride ne var ne yok hepsi atıldı. Elimde süpürgeyle kalakalmışım. Ne yapacağımı bilemedim. Nereye gitsem, ne yapsam? Sonra elimdekine baktım, süpürmeye başladım. Tozdan bir yol açıldı göğe doğru önüme. Süpürdüm, süpürdüm, süpürdüm, süpürdükçe yükseldim. Bulutlarda pek toz yoktu, gökyüzünde de yapacak bir şey bulamadım. Neticede kuş değildim. Döndolaş, gez-toz bir yere kadar. İndim ben de geri. Ama arada bir kafa dağıtmak için çıkılabilir.

Bir yer buldum. Sonra, girişimci desteği falan aldım. Süpürge tamiri yapıyorum, etraf tozlu biraz. İnanır mısınız, robot süpürge bile tamir edebiliyorum.

HESAPLAŞMA

Ezgi Ateş Toprak

“Baba, bu yaptığın haksızlık!”

Bu söz günlerdir kafamda dönüp duruyordu. Kızıma cevap dahi verememiştim tartıştığımız konuyla ilgili. O, bunu kasıtlı yaptığımı zannediyordu ama... O gün, o lanet gün o kız da aynını söylememiş miydi:

“Komiserim, bu yaptığın haksızlık!”

Benim yaptığım haksızlık mı gerçekten? Günaha mı giriyorum yani? Peki ya kızımın... o kızın yaptıkları? Onlar günahsız mı? O suçları kim işledi peki?

Neyse ki kızımın günahı hapsi boylayacak kadar değildi, aile içi bir meseleydi. Yine de günahı sonuçta. Ama o kızın...

“Komiserim, bu yaptığın haksızlık!”

Emekli olmadan birkaç yıl önceydi. Öğle arası salaş bir esnaf lokantasına öğle yemeği için gitmiştik. Masaların birbirine bir dirsek boyu kadar yakın olduğu, sıcak(!) bir ortam vardı ve içerisi tıklım tıklım doluydu. Zaten biz de kapalı bir yere sıkışmak istemiyorduk. Kapının dışına kurulan masalarda boş yer var mı diye bakınırken bir masanın boşalmakta olduğunu gördük. Üç arkadaş, hemen geçip sandalyelerimize oturduk. Bıyıkları yeni terlemek üzere olan yakışıklı bir delikanlı siparişlerimizi aldı. Önceki müşterilerden kalan tabak ve çöpleri toplayarak içeri seğirtti. Hafif hafif esen rüzgârın dinlendirici dokunuşlarıyla stresimizi atmaya çalışıyorduk. Ee malum, bizim işte tansiyon yüksek olurdu genelde. Bazen adrenalin tavan bile yapardı.

Birkaç saniye rüzgârı iliklerime kadar hissedeyim diye gözlerimi kapamıştım ki kapamaz olaydım. Üç el silah sesi duydum. Ben olayı algılayana kadar arkadaşlarım çoktan silahlarına doğrulup dikilmişler, sesin geldiği yöne doğru gitmek için hazırlanıyorlardı. Ben de aynını yapıp peşlerine takıldım. Garson endişe ve şaşkınlık dolu bakışlar arasında ellerinde sıcak çorbalarımızla kapıda öylece kalakaldı. İçimden, “Huzurla bir yemek bile yedirmezler insana,” diye söylenmekten kendimi alıkoyamadım.

Arkadaşlarım bu mahallenin en ıssız sokağına doğru ilerliyorlardı. Arnavut taş kaldırımı bu sokağın sağında ve solunda yıkık dökük, kullanım dışı binalar sıralanmıştı. “*Kentsel Dönüşüm İçin Boşaltılmıştır!*” levhasının yanından geçerken, “Şimdi serseri yuvasına giriyoruz, kucaklarına düşmesek bari!” diye dua ettim. Yedi tepeli İstanbul! Güzelliğine gölge düşüren bazı yerleri böyle dönüştürmeye çalışıyordu ama anlayana! Arkadaşlarım olay yerine intikal etmişlerdi. Ben de nefes nefese sağımdaki ve dolumdaki harabe binaları gözlerimle tarayarak yanlarına yaklaşmaya çalışıyordum. Varınca önce bir afalladım, çünkü kızım yaşıt bir kız çocuğu elinde silahla gözleri yaşlı ve korkmuş hâlde yüzümüze bakıyordu. Elleri kızıla boyanmıştı. Yerde yatan adamın üzerindeydi. Adam, gözleri öfkeli bakışlar savururken donakalmış gibiydi. Sağ elinde de sıkı sıkı tuttuğu tabancası... Sokakta bizim dışımızda kimsecikler yoktu.

KÜPESİ

Meraklı kalabalık ise levhanın yanında kalmış, sokağa girmeye cesaret edememişti. Olay yeri incelemenin ardından ambulans gelip cesedi kaldırırken kızın, tiksindiğini belli eden gözlerle cesedi izlediğini fark ettim. O zaman az önceki ağlaması adam öldüğü için değildi. Çok korktuğu için olabilirdi. Peki, bu adamı bu küçük kız mı öldürmüştü? Üç el silah sesi duymuştuk. Acaba silah sesi hangi tabancalardandı? Belki de adamı vurup kaçan başka biri vardı? Gerçi biz kimseyi görememiştik ama iyi saklanmış olabilir ya da biz varana kadar kaçmış olabilirdi. Bu cinayeti bu küçük kız işlediyse o neden kaçmamıştı? Korkudan donakaldığı için mi yoksa masum olduğu için mi? Bütün bu sorular yarasa gibi kafama üşüşmüş olduğu hâlde karakola varmıştık. Kız yol boyunca yanımda sessiz hıçkırıklarla ağlamış ama tek kelime etmemişti. Hiç de konuşacak gibi durmuyordu. Meslek hayatım boyunca birçok kişi sorgulamıştım ama ilk defa küçük bir kızı sorgu odasına götürüyordum. Ben küçük çocuklarla da konuşmayı pek becerebilen biri değildim. Kızıyla da bu yüzden pek anlaşamazdık ki hâlâ da anlaşamıyoruz. Onu çok seviyordum ve sevgimi de kendimce gösteriyordum ama o benden narinlik, nezaket ve ilgi bekliyordu. Ben de bu tavırların üzerimde iğreti gibi durduğunu düşündüğümünden yapamıyordum. İster mesleki deformasyon deyin, ister ana babasında görmemiş deyin. Ben böyleyim işte. Eşim de evlendikten sonra bu konuyla ilgili benimle çok uğraşmıştı ama en sonunda pes etmişti.

Bir iki yıla kızım da pes ederdi. Eşim en iyisinin beni kendi hâlime bırakmak olduğunu anlamıştı. Kızım da bir iki yıla anlardı.

KÜPESİTE

Geçen günkü çıkışmasına bakılırsa belki de çoktan anlamıştı: “Baba, bu yaptığın haksızlık!”

Dışarının aksine burası çok serindi. Parmak uçlarımla bile üşümeye başladığını hissettim. İkimiz de dakikalardır ne yapacağımızı bilemez hâlde demir sandalyelerimizde karşılıklı oturuyorduk. Gözleri hep kanla boyanmış ellerindeydi. “Kızı bari bir lavaboya gönderseydik,” diye geçirdiysem de ses etmedim. Silahların balistik raporlarını beklerken konuya nereden girmeli, önce ne sormalıydım? Resmen yeni yetme bir memur gibiydim. Bir an önce kendime gelmeliydim. Ben ki nice başarılarından sonra Başkomiser olmuş, müdürlük istemediğim için bu vaziyette kalmayı tercih etmişim ama bir çocuğu sorgulayamıyordum. Kızıyla yaşıt olduğundan mı acaba?

Yarım saati aşkın bir süredir ikimizin de sesi çıkmamıştı. O ellerini ben de onu incelemeye devam etmiştik. Kapı açıldı. Nihayet balistik raporları elime ulaşmıştı. Normalde bu kadar kısa sürede gelmez ama Başkomiser baskısı kurmuş olabilirdim birazcık. Neyse... Ben raporu incelerken çatallaşmış tiz bir ses duydum: “Onu ben öl... dür...medim!”

Raporda üç el merminin birinin kızın silahından, diğer ikisinin adamın silahından çıktığı yazıyordu. Pekâlâ adam iki el iskalamış, çünkü kızda yaralanma yoktu, kız da son noktayı koymuş olabilirdi. Dördüncü el silah sesi duymadığımıza göre bu veriler doğrultusunda dışarıdan vurup kaçan biri olması ihtimalini de elemeştim. Geriye bu kızın öldürmüş olması ihtimali dışında bir seçenek kalmıyordu.

Bunu ona iletteğimde, “Onu ben öl...dür...medim!” dedi tekrar, ama bu kez sesi öfkeliydi. “Yanlış yapıyorsun!” diye ekledi.

“Çocuk! Benim bir şey yaptığım yok,” dedim. “Olanlar ortada. Madem anlat da bilelim yanlışımızı.” Kafasını ilk defa kaldırıp yüzüme dik dik bakmaya başladı. Gözleri kanlanmıştı. Minik damlacıklar süzölmeye hazır göz pınarlarında bekliyordu.

“Komiserim, bu yaptığın haksızlık!”

Bir saat daha içeride kalmamıza ve sorduğum onlarca soruya rağmen hiç ses çıkarmadı. Gözleri bu süre boyunca hep ellerindeydi. Elleri bir konuşsa belki bu olayı daha kolay aydınlayabilirdik. Bundan sonraki birkaç gün boyunca kızın ağzından, “Onu ben öl...dür...me...dim.” cümlesinden başka bir şey çıkmadı. Onca çabaya rağmen başka bir delil de bulunamadı. Dava da eldeki deliller neticesinde kızın aleyhine sonuçlandı. Mecburen kızı çocuk ceza infaz kurumuna teslim etmek zorundaydık.

Kız arabaya bindirilirken son bir kez daha gözlerime içli içli bakıp, “Komiserim, bu yaptığın haksızlık! Onu ben öldürmedim,” dedi. Belki öyleydi, belki değildi. Olayın üzerinden kaç ay geçmesine rağmen bunu hiçbir zaman öğrenemedim. Kariyerimin en ilginç olmasa da beni vicdanen en rahatsız eden olayı olarak zihnime kazınmıştı. Bunun şu an kızımın olayında hatırıma geliyor oluşu bir tesadüf müydü? Hayır, hiç zannetmiyordum. Bir gün eve geldiğimde kızımın arkadaşını, çalışma odamın koridorunda endişeli bir hâlde, kızımı da iş bilgisayarımı kurcalarken bulmuştum. Dolayısıyla cezayı kızıma kesmişim çünkü odama izinsiz girmemesi, bilgisayarıma izinsiz dokunmaması gerektiğini biliyordu.

Kızımı cezalandırıp paylarken arkadaşının hiç sesi çıkmıyor, kızımınsa “Baba, bu yaptığın haksızlık!” cümlesinden başka söz söylemiyordu. Ancak bana bir hafta sonra, bu olayın gündeme geldiği bir an gerçeği itiraf etti. Meğer polisliye meraklı arkadaşı, kızım tuvaletteyken gizlice odaya girip kendince incelemelerde bulunmuş. Kızımın durumu fark eder etmez onu odadan çıkartıp odaya girildiği belli olmasın diye çalışıyormuş; ama... Tabii ya! Ya o kızın da böyle bir durumu olduysa? Ya çok sevdiği birini korumak için konuşmayıp suçu üstlendiyse? Olayı araştırırken neden hiç bu açıdan bak(a)mamıştık? Yılların Başkomiseri Suat bile demek ki hata yapabiliyordu. Öyle ya, hatasız polis olur muydu? Sanırım, yanlış düzeltme şansım hâlâ vardı. O hâlde soğumaya yüz tutmuş dosyayı yeniden ısıtmanın vakti gelmişti.

KÖR KUYU

Mehmet Reşat Arslan

Alfabenin suçlu harfleri hâkimin önünde
Sesli ve sessiz harflerin kavgası
Kelimeler tanık
Cümleler sanık
Yıldızlara astığım organlarda kurutuyorum harfleri
Islanmış, hırpalanmış kelimelerin hüznü
Dilime varmıyor şimşeklerin ışığında yazdığım cümleler
Korkuyu anlatsaydı yaşlı Berberi
Petra'nın içinde unutulmuş kervanda artakalan...
Kor kuyu içine atılmadı Yusuf
Korkuyu içinde hissetmedi Yusuf
Gecenin aydınlık nedir bilinmeyen karanlığında sükûnet
Kâbil sokaklarında asılı tabletlerde
Belki de suçlu harfler hâkimi yargılamakta
Sessiz ve kimsesiz harflerin kavgası ile
Adalet ve Hürriyet hikâyeyi hüznle karşılamakta
Adalet zindana yakın bir camide edilen dua
Hürriyet Londra barış saatinde alarm

NAMLUNUN UCUNDA

Hanife Artar Yalçın

Ağladığını ilk kez o gün görmüştüm. Çamuru kurumuş elleriyle, saklamaya çalıştığı birkaç damla yaşı silmişti. Acı, yüzde nasıl derin izler bırakır o sabahtan sonra öğrenecektim. Köyün her hücreğine yayılan feryatlar, seneler sonra da duyulacaktı en kuytu köşelerde bile. Babam, on üç yaşına kadar doğduğu köyde yaşamış. Okul kullanılacak hâlde olmadığı için ilçeden öğretmen yollamazlarmış. Zaten altı bin rakımlı bir yerleşim yerinde görev yapmayı da pek isteyen olmazmış. Köyün çocukları en yakındaki kasabaya hayvan üzerinde ya da çoğunlukla yürüyerek ulaşırlarmış. Şimdiki nesil kadar hassas olmadıklarından yağmur, dize kadar gelen kar engel olmazmış okula gitmelerine. İçlerinden biri gelmese o gün hiç keyifli geçmezmiş. Gruptaki herkesin kendince bir görevi varmış. Kimi türkü söyler kimi bilmece sorarmış. Ezberi kuvvetli olan diğerlerine yardım eder, hayallerini anlattıklarına katık eden de hikâyeleriyle başka maceralara çıkarırmış. Yaşça küçük olanlarsa dikkatle dinlermiş büyüklerini. Böylelikle zaman geçer, bitmez gözüken yol tükenirmiş. Okulun hemen yanındaki minare görününce herkesin yüzüne bir ciddiyet gelirmiş. Hem öğretmenden hem de imamdan çekinirlermiş. Ama çekindikleri kadar da sayar severlermiş.

KÜPESTE

İkinci sonrası başlarmış yine uzun yürüyüş. Hüdâyînâbit ağaçlardan mevsiminde ne meyve varsa toplarlarmış. Acıkmış karınlarının gurultusu biraz olsun geçermiş yemişlerle. Kışın kar yağdı mı beslenmelerindeki pekmezleri beyaz örtünün üzerine döker dondurma niyetine yerlermiş. Kimilerinin eziyet gördüklerini onlar nîmete çevirirlermiş. Zaman bu, tutabilen var mı? Gün gelmiş her biri oynadıkları misketler gibi farklı şehirlere dağılmışlar. Sadece babam ve ahretliği Ahmet Amca kopmamışlar birbirlerinden. İstanbul'un ortası kabul edilen semtte babaları fırında işe girince dünyalar onların olmuş. Ortaokul bitince matbaada çıraklık yapmışlar. Önce Ahmet Amca evlenmiş. Babam nikâh şahidi olmuş arkadaşının. Birkaç sene sonra annemle babamı, Ahmet Amca'nın hanımı tanıştırmış. Dostlukları eşlerine de sirayet etmiş. Geçinip gitmişler senelerce. Emeklilik ikramiyesiyle köye ev yaptırmış Ahmet Amca. Tek katlı, kutu gibi bir yuva. Yazları geldikçe başlarını sokacak kadar. Babamlara da dede yadigârı, eski ama sağlam köy evi kalmış. Tatillerde ağabeyim hariç hepimiz köye gelirdik. Babamsa bizden birkaç hafta önce alırdı biletini. Bağ bahçeyi eker hatta annemin işi azalsın diye evi barkı elinden geldiğince temizlerdi. Bütün sene çalıştınız, deyip ablamla bana iş yaptırmazdı. Geçen cumaydı.

Arabamız olmadığından Ahmet Amca'nın büyük oğlu terminalden alıp kapımızın önüne kadar bıraktı. Babamda bir neşe, bir sevinç. Gören aylardır ayırımız sanırdı. Evdeki bu neşe yazık ki çok kısa sürdü. O talihsiz günün sabahı babam yine cami dönüşü bahçeye çıkmış. Domateslere direk takmış, usanmadan biten otları yolmuş. Fasulye ekmek için yer bellemiş, kuyunun motorunu çalıştırıp bahçeyi sulamış. Motoru kapatınca, odamın açık penceresinden duyduğum feryat, figanı o da duymuş. Ne olduğunu, sesin nereden geldiğini anlamaya çalışırken telefon çaldı. Babam koştu geldi salona. Sesi titreyerek "Alo!" dedi. Başka tek kelime etmedi. Çamurlu elleriyle, arkasına bile bakmadan hızlıca çıktı evden. Arkasından annem, ablam, ben koştuk. Nereye gideceğimizi bilmeden. Ahmet Amcaların evinin bulunduğu ağaçlı yol ana baba günüydü. Birkaç tane jandarma aracı, ambulans; yaşlısı, genci. Komşu köyün muhtarı dahi oradaydı. İçeri kimseyi almıyorlardı. Jandarmalardan evvel olay yerine koşup gelen, babamı arayan Halil Dayı hıçkıra hıçkıra ağlayarak gördüklerini anlatıyordu dutun dibinde. Sabah namazına Ahmet Amca'nın gelmeyişi tuhafına gitmiş. Kahvaltı sonrası dış kapıdan seslenmiş. Pencereye çıkan Sıdika Teyze'ye "Birader nerelerde, neden gelmedi namaza?" diye sorunca Sıdika Teyze ok gibi avluya seğırtmiş. O dakikadan sonrası feryat, figan acı, gözyaşı...

K Ü P E S T E

Uzun süredir bahçelere dadanan hınzırları korkutup kaçırmak için Ahmet Amca da namaza gitmeden tüfeğiyle birkaç el ateş ediyormuş. Ateş edilme sesi o gün de duyulmuş. Ayakkabısını giyerken elindeki tüfek bir anda ateş almış. Bu defa mermiler gökyüzüne değil Ahmet Amca'nın hassas kalbine isabet etmiş. Yokluğu anlaşılana kadar oracıkta kalmış.

Babamın ağladığını o günden sonra çok defa görecektim. Çocukluk arkadaşının gidişinin ardından bir daha bahçeye çıkmadı. Sabah namazlarına gitmeyi bıraktı. Sevdiği pekmezin tadını unuttu. Kilerde asılı ruhsatlı tüfeği jandarmalara teslim etti. Artık kalbi, kanlı bir namlunun ucunda atmaya devam edecekti.

KANO

Cemile Özütemiz

“Vous ne pouvez pas entrer dans la rivière”¹

Derdini anlatacak kadar Fransızca bildiği için levhada yazanlara kulak asmadı. Hatta göz ucuyla gördü. Hani bazen öyle olur ya! Görürüz lâkin anlamayız. İşte, onun gibi bir şeydi. İkinci vakti güneş, nehrin semalarında her bir detayı aydınlatıp çekiciliğini artırırken, bir kano şirketi arabası nehrin kıyısına gelir ve kano kiralardı. Birkaç gün bu aracın önünden bisiklet ile geçmişti. Aklından “Acaba kiralayıp şöyle açılısam ne olur?” diye geçiriyordu. Soruya “Çok güzel olur,” şeklinde cevap verip kanoyu koltuk altına sıkıştırdığı bir gündü.

“Bonjour, je souhaite louer un canoë”²

“Bonjour, bien sûr madame. 20 Euro heures. Mais...”³

Ücretten sonrasını dinlemeye devam etmedi. En az kafası kadar karışık olan çantasından demir ve kağıt para aramaya koyuldu. Belki cüzdanını kullansa daha rahat bulabilirdi, ama o genelde çantaya atıp geçmeyi tercih ettiğinden ne zamanKim bilir, belki bu stresi seviyordu. Parayı verip anladığını ifade edecek şekilde başını salladıktan sonra nehre doğru yürümeye devam etti. “Şuradan mı insem buradan mı insem?” derken epey yürüdü. Kano şirketinin aracı gözden kayboldu. Neyse, “Bismillah,” diyerek adımını atmasıyla ayağının altından boz renkli kertenkele ailesi dört bir yana ayrıldı. Kuyruğuna bastığı için ne yapacağını şaşırırlardan biri bacağına doğru tırmanmaya başladı.

Beline kadar gelen kertenkeleden kurtulmak için horon teper gibi oradan oraya savruldu. Başı dönen kertenkele daha fazla tutunamayıp kendini bırakıverdi. Kendini sıkıp “Ayyyy, o da neydiiii yaaa, uffff!” gibi garip sesler çıkarttıktan sonra kertenkelenin kopan kuyruğunun yanına bıraktığı kanoyu alarak nehre girmeye koyuldu. Kanonun bir ucunu nehre uzatırken ayağını da kanonun diğer yarısına yerleştirdi. Bindiğine emin olduktan sonra kürekleri çekmeye başladı. Akıntıya karşı gitmeyi düşündü ama bilekleri çok ağrıdığı için kuvvetli çekemedi. Akıntıya doğru yavaş yavaş sürüklendi. Yüzünü okşayan rüzgâr, yasemin ve hanımeli çiçeklerinin büyüğü kokusu ve ağaçların yeşil tonunu izlemekten saatin nasıl geçtiğini fark etmedi. Gün batmak üzereydi. Artık kenara doğru yaklaşmalı ve kano aracını bulmalıydı. Lâkin ne kadar uğraşsa da kenara bir türlü gelemedi. Akıntı buna müsaade etmiyordu. Çantasındaki su bitmiş, karnı guruldama başlamış, hâli ise hiç kalmamıştı. Neyse, dedi önce derin bir nefes alıp gücümü toplayayım. “Bir iki üç... Nefes al, evet, nefes ver,” diyerek kendini sakinleştirip odaklanmaya çalıştı. Güneş ışınları varken nehrin rengi çok güzeldi, âdeta Manavgat Şelalesi gibiydi. Güneş gittikçe nehrin rengi değişmeye hatta katran karası bir hâl almaya başlamıştı. Kıyıya yaklaşamıyordu. Hanımeli ve yasemin çiçeklerinin kokusundan eser kalmamış etrafı çok ağır bir koku sarmıştı.

KÜPESTE

Acil yardım istemek şart olmuştu. Yardım gelene kadar akıntıya karşı koyarak kendini sabit tutmaya çalıştı. O da ne, nehir ileride başka bir nehir ile birleşiyordu. Eğer oraya kadar sürüklenirse, nehir birleşince hiç duramaz hatta başka bir il sınırına girebilirdi. Ayağa kalkıp etrafına bakmak istedi ama kalkamıyordu. Sağ ayağında bir ağırlık vardı. Telefonun ışığı ile bakmaya çalıştı ayağı ve bacağı şişmişti. Muhtemelen kertenkele beline kadar çıkarken boş durmamış zehrini bacağına akıtmıştı. Nehir kenarında koşan insanlara seslenmeye başladı. İnsanlar onu duymuyorlardı.

Şirketin mesai saati bitmiş, kanoya koydukları çip ile eksik kanonun peşine düşmüşlerdi. Nice sonra kano bulundu. Görevli öfke ve sinirle bir şeyler söylüyordu ama anlayacak hâli yoktu. Kıyıya indiğinde, nehrin her yerinden kanoya binilmeyeceğini geç de olsa öğrendi. Fabrika atıklarının ve lağım sularının karıştığı bir suda kaldığına mı, zehirli kertenkelenin -annesinin tabiriyle horoz ablanın- sokmasına mı yansın bilemedi.

1. *Nehre girilmez.*

2. *Merhaba, kano kiralamak istiyorum.*

3. *Merhaba, elbette hanımefendi. Saati 20 Euro. Ancak...*

K Ü P E Ş T E

İNSANOĞLU HEP TELAŞLI

Emine Ölçer

Gün ağarmak üzere güneş kızılığıyla boyanmış evlerin arkasına saklanmakta. Hava çok yumuşak teninizi yalayıp geçiyor derin bir hisle. Ne ürkek ne de yabancı...

İnsanlar bir telaş içinde; kiminin sesi kiminin süpürgesi kiminin de yemek yapmaya yetişecek bir hır gür ile birbirlerine bağırs ve çağrıları yankılı rüzgâr ile. İnsan işte öyle bir telaştadır ki bilmezler gönül evini temizleyeceklerine dünya evini temizlemekte.

Sessiz sakin kayboluyor güneş, etrafında kuşlar seğirmekte sanki tüm gökyüzü bizimmiş dermişçesine -ve gerçekten özgürlük gökyüzünde sadece onlara yakışıyor- mavinin ve kızılığın verdiği bacalardan tüten soba dumanının sardığı karışık ama bir o kadar da yürekleri ısıtacak yalnızlığı hissettirmeyecek bir sıcaklık içinde. Kimisi derinlere dalmış içinin kemirdiği o uçsuz bucaksız düşüncelere kimisi yalnızlığına gömülüp bir o kadar da neşeliymişçesine eğlenmekte.

Ah şu çocuk cıvıltıları, aile sıcaklığının ve dünyanın yaşadığına işaret onlar. Onlar olmasa biz neyiz ki! Biz onlarla varız ve onlarla yaşamaktayız hep çıkmazlar içinde. Ve ezan sesi yankılanır. Bir hoştur ki o ses o, zamanın nasıl aktığını ve neden aktığını hatırlatan bir ses yüreği dağlarcasına; sen hayattasın kalk ve yaşa bir amaç uğruna dercesine dertlerini sıkıntılarını hafifletecek bir ses!

İşte gün bitti ama telaşları hiç bitmedi insanoğlunun.

SUÇLU KİM

İsmail Özütemiz

O gün, görevde ilk günüydü. Çok sessiz ve dikkatli olmalıydı. Yoksa bir çuval inciri berbat edebilirdi. Gerilince güp güp atan kalbini, heyecanlanınca istemsizce titreyen ellerini ve sürekli çalışan zihnini de susturmalıydı. Bedeni tam bir ahenk içinde olmalıydı ki görevini layıkıyla yapabilsin. “Rüzgâr gibi hızlı olmalıyım. Ne görünmeliyim ne de bir ses çıkmalı benden,” diye düşündü.

Önce olay mahalline uzun uzun baktı. Her şey yerli yerindeydi. Gözüne çarpan bir iz, bir delil ya da bir obje yoktu. Perdeleri kapalı olan evin loşluğu, havasız kaldığı için içeriye sinen ağır koku ve sessizlik ruhunu daraltmıştı. “Nereden başlamalıyım,” diye düşündü önce. Sonra bir anda mutfağa yöneldi. “Bir kahve hazırlayıp oradan başlamak en iyisi,” dedi. “Bu kahve makineleri ne kadar da işimizi kolaylaştırdı,” diye içinden geçirdi. Kahve için fincan ve tepsiyi özensiz bir şekilde seçti. Paylaşım yapacağım diye onlarca fincan takımı aldığı ve bir çekim için dakikalarca uğraştığı aklına gelince gülümsedi. Kahvesini yudumlarken bir yandan düşünmeye başladı acaba suçlu kimdi? Olayları bu noktaya getiren kişiyi bulmalıydı önce. İlk aklına gelen babası oldu.

“Babam evet, kesinlikle suçlu babam. Hep sert, kuralcı ve gülmeyen yüzü ile bir sevgiyi bile benden çok gördü. Bir gün olsun başımı okşamadı. Bir gün olsun bana hak vermedi ve bir defa sonuna kadar dinleme zahmetine katlanmadı.”

Bir anda aklına annesi düştü. “Annem de suçlu. Bir gün olsun sahip çıkmadı, haklı görmedi. Babam ne derse onu yaptı. Kardeşlerim; onlar da suçlu. Arkamda durmadılar. Kardeş dediğin böyle mi olur? Ya her çağırıldıklarında gittiğim arkadaşlarıma ne demeli? Onlar masum mu sanki?”

Kahve bitmiş derin bir sessizlik ve içerideki havasızlık iyice rahatsız etmeye başlamıştı. Pencereleri açtı. Rüzgâr yüzünü okşadı, karşıdaki asırlık çam ağacının o keskin kokusu burnunu sızlattı. Derin nefes alarak kendini koltuğa bırakıverdi. Sanki deşarj olmuş, zihni daha hızlı çalışmaya başlamıştı.

Bir anda “Aslında,” diye söze girdi. Sonra kimse yokken niye sesli konuştuğuna kendi de şaşırdı ve gülümsedi. “Aslında suçlu ne babam ne annem ne kardeşlerim ne arkadaşlarım. Birini suçlamak çok kolay. İnsanın vicdanı da rahatlıyor birini suçlayınca. Tüm yükü atıveriyor üstünden. Asıl suçluyu şimdi buldum,” diye haykırdı.

“Kendi işim varken hep başkalarının işine koştum. Kendi işim yarım kaldı başkalarının işini tamamladım. İstemediğim ve rahatsız olduğum şeyler oldu. Kimse kırılmasın diye içime attım. ‘Hayır,’ demeyi bir türlü öğrenemedim.

Hep başkaları için yaşadım, kendi hayatım olmadı. Kendi istediklerimi el âlem ne der diye hep erteledim. Tepki verilmesi, kavga edilmesi ve artık yeter denmesi gereken yerde hep kaçtım. Herkesin derdine koştum, ağlayanı susturdum, düşeni kaldırdım ama ben düştüm bir de baktım yanımda kimse yok. Buna rağmen onlar düştükçe koşmaya devam ettim. Hem kendimi küçük düşürdüm hem de kendi içimde küçüldüm. Sonra ne mi oldu ilk tepki verdiğimde ben kötü oldum. İlk 'Hayır,' dediğimde hiçbir şey yapmamış oldum. Mesafeli durunca değişmiş oldum. Evet, evet itiraf ediyorum suçlu benim. Artık buradan uzaklaşacak, yeni bir hayat kuracak ve önce kendim için yaşayacağım. Dün geçmişte kaldı. Bundan sonra güneş benim için doğacak, ay bana gülümseyecek, yıldızlar bana göz kırpacak."

K Ü P E Ş T E

BULUT VAKASI

Esmâ Beyza Güleç

“Bir varmış bir yokmuş evvel zaman içinde,” sözleriyle açılan dinlemeye doyum olmaz bir âlem vardır. Dilden dile anlatılır durur. Dünya gözüyle gören, yolunu bulup giden olmuş mu, orası pek bilinmez. Taştan topraktan değildir yolları. Yürümeyi bilmek, girmeye layık olmak gerekir. Bizim dünyaya benzer çoğu yeri. Dağlar, gölleri, ormanları, şehirleri, köyleri... Eksiği yoktur da fazlası çoktur. Derin denizlerde saklı ışıldayan hazineler, kendine çeken dipsiz kuyular, aniden beliriveren cüceler, karanlık mağaraları mesken tutmuş devler daha neler neler... Bu âlemde işler yolunda gitmediğinde dünyaya bir kapı açılır. Dervişlik güzergahında binbir çeşit diyara girip çıkan Zu ve Ze’yi; yol, işte böyle bir sebepten açılmış o kapıya getirmiş. “Bismillah,” deyip girmişler. Az gitmişler uz gitmişler bir de dönüp bakmışlar ki ancak bir arpa boyu yol gitmişler. Ne şaşırılmışlar ne de vazgeçmişler. Yürümeye devam etmişler. Nihayet bir gece vakit tamam olmuş. İki derviş çocukluğundan beri bildikleri masal dünyasına adım atmış. Ürkmüşler biraz bunca akıl almaz varlıkla bir arada olduklarını düşününce ama binlerce yıldır hayal gücüyle ilmek ilmek örülen bu dünyayı tanıma merakı ağır basmış. “Sabah ola hayrola,” deyip kıvrıldıkları yerde uykuya dalmışlar. Seher vaktinin serinliğiyle gözlerini açmışlar. Hiç görmedikleri güzellikte kuşların nağmeleriyle mest olmuşken tuhafıklar gözlerinin önüne serilmiş yavaş yavaş. Gökte olması gereken bulutlar ilerideki vadinin derinliklerinde üst üste yığılmış karşılarında durmaktaymış.

Dağın eteklerindeki şehir ve tam ortasındaki görkemli saray bulutların üstünde bir oraya bir buraya salınmaktaymış bir gemi gibi. Dervişler dinledikleri masalları hatırlamaya çalışıp hangi masalın şehrinde olduklarını çözmeye uğraşırken uzaktan bir davul sesi duyulmuş. Ardından davulun sesiyle yarışan tellalın sedası gelmiş kulaklarına:

“Ey ahâli duyduk duymadık demeyin, büyük lokma yemeyin!

Beklenen kişiler girdi topraklarımıza. Tez görüldükleri yerde padişahımızın huzuruna getirile! Ulu Sultan’ımız ferman buyurdu.

Ya çözerler başımıza gelen bu işi. Ya da “Kırk katır mı kırk satır mı?” sorusuna cevap ararlar kendileri.

Duyduk duymadık demeyin!”

“Bizden bahsetmiyorlardır umarım,” demiş Ze biraz huzursuz.

“Yo zannetmem. Beklenen kişi beklendiğini bilir. Beklendiğimizden haberimiz olmadığına göre onlar biz değiliz,” diye cevaplamış arkadaşını Zu “Evet ama nerede olduğumuzu unutmadan bir daha düşün! Masalarda beklenen kahramanın beklendiğinden haberi yoktur çoğu defa.”

“Biz kahraman değiliz ki!”

“Dervişcan, biz kendi dünyamızda kahraman değiliz. Burada önce kahramanlık yapılır sonra kahraman olunur”

Dervişler ağızlarından çıkan sözler tekerleme gibi olunca bu diyarın konuşma üslubuna uyduklarını fark etmişler şaşkınlıkla.

Az sonra muhafızlar bitivermiş yanlarında. Zu ve Ze çaresiz düşmüşler peşlerine. Bulutların üzerinde uzayan köprüden kente yürümüşler. Saraya varana dek olan biteni öğrenmişler. Meğer gökteki bulutlar birden patır patır düşmeye başlamış. Şehir halkı yüreği ağzında evlerinden çıkamaz olmuş. Padişah dört bir yana saldığı muhafızlardan suçluyu bulup getirmelerini istemiş. Suçlu, bulut çobanıymış kesinlikle. O sahip çıkmazsabulutlar da işte böyle dökülür kalırmış. Hemen çobanı derin uykusundan uyandırıp yaka paça zindana atmışlar. Uykusuna devam etsin diye rahat bir şilte bir de yastık vermişler. Sonra birileri efsuncu kadının o güne dek görülmedik bir ateş yaktığını, kaynattığı kazanından göklere tuhaf renkli dumanlar yükseldiğini söylemiş. O dumanların ulaştığı bulutların düştüğüne yeminler etmiş. Efsuncu yaşlı kadını da alıp koymuşlar zindana. Sinirleri yatışsın sakinleşsin diye melisa çayı getirip ikram etmişler. Tarlasında çalışan birkaç köylü küçük bir çocuğun bulutlara sapanla taş attığını sonra da bulutların şehre nasıl düştüğünü gördüklerini anlatmışlar. Başlarına güneş geçmediğine, gördüklerinin gerçek olduğuna yemin billah etmişler. Çocuğu da zindana koymuşlar ama korkmasın diye en aydınlık odayı ona ayırmışlar. Türlü çeşit oyuncaklar koymuşlar oyalansın diye. Tahta atla salıncağı sevmiş çocuk. Padişah, huzuruna gelen dervişlere izzet ikramda kusur etmemiş. Tellalın sözlerinden ötürü serzenişte bulunan Zu ve Ze'nin gönlünü almak için elinden geleni yapmış. "Tellalların bundan sonra fermanları daha nezaketli söylemeleri için tez bir ferman daha çıkarılsın," emrini vermiş.

KÜPESTE

Dervişler önce bulut çobanının yanına gitmişler. Asasına yaslanmış akıbetinin ne olacağını kara kara düşünürken bulmuşlar. "Tek suçum uyuyakalmak," demiş çoban. "Birkaç gün öyle çok rüzgâr esti ki! Her yönden gelen bulutları ayırıp rüzgarların sırtına yüklemekten bîtap düştüm. Kimse de yardıma gelmedi. Öyle yorulmuşum ki uyuyakalmışım. Sabah rüzgârı, bekleyen bulutları almadan gitmiş. Bulutlarım şehrin üstünde birikince düşeyazdılar sanırım. Bilemiyorum neden oldu, bunlar başıma ilk defa geldi. Ben suçlu değilim. Bana inanın." Dervişler onu teselli edip yaşlı kadının yanına gitmişler. Yaşlı kadın ağzında kalmış üç beş dişini öfkeyle gıcırdatıp konuşmaya başlamış. "Ben mi suçluymuşum? Benim tek suçum şu dermansız bacaklarımla titreyen ellerimle iksirler hazırlamak. Unutulmasın, insanlar güç kuvvet kazansın diye uğraşmak. Bundan sonra yok kimseye iksir miksir. Kırk yılın başı ağzından ateşler salan bir ejderha rast geldi. Kazanımın ateşini onunla yaktım. Kat kat etkili iksirimi hazırladım. Tam şişelere dolduracaktım ki yaşlı ellerim titreyiverdi.İksir döküldü. Kimse de yardıma gelmedi ki bunlar olmasın." Dervişler teselli edip elini öpmüşler yanından ayrılmışlar.

Çocuğun yanına gelmişler. Salıncakta mahzun mahzun sallanıyormuş. Dervişleri görünce koşup sarılmış olanları anlatmış. "Ben bir şey yapmadım. Kuşlara değerse incitmesin dalları kırmamasın diye sapanımla bulutlara nişan almıştım. Nereden bileyim o ufacık taşların evimizden büyük bulutlara çarpıp düşüreceğini!" Onu da teselli etmiş dervişler. Çok yakında evine döneceğini, oyuncakların keyfini çıkarmasını söylemişler. Padişahın yanına dönmüşler.

Kendisine yardım eden olmadığı için çobanın yorgunluktan uyuyakaldığını, yaşlı kadına da kimse yardım etmediği için kazandan çakıl taşlarının üzerine kuvvet iksirinin döküldüğünü, bunlardan habersiz çocuğun o taşlardan alıp sapanıyla attığını anlatmışlar. Mesele çözülmüş padişah kırk gün kırk gece kutlamalar yapılmasını emretmiş. Çoban bulutların başına dönmeden önce kuvvet iksirinden içmiş. Çocuk salıncağı kendine verdikleri için evine mutlu dönmüş. Yaşlı kadın kulübesine dönerken öğrenmeye hevesli iki genç katılmış yanına. Bulutlar yavaş yavaş gökyüzüne yükselirken herkes ermiş muradına biz çıkalım kerevetine. Gökten üç bulut düşmüş... Şaka şaka! Gökten üç elma düşmüş; biri dinleyenlere, biri bu masalı okuyanlara biri de yardım etmeyi sevenlere.

K Ü P E Ş T E

KUYUNUN SESİ

Ayşe Kaşıkçıoğlu

Bir akşam aylardan nisan
Gün guruba giderken
Sizi görmüştüm inceden
Ötelerden ve derinden
Sevdanın soluk sesi kadar ıssız
Çığlıklar ve haykırışlar kadar nadan
Sen mi varsın; bi yerlerde

Bu tat nefesi miydi derin denizlerin
Yoksa gözyaşın mıydı tenhaca inip damağıma dokunan?

Aldığım koku dağların yeşili midir?
Yoksa kalbe nur gözlerinin güzelliđi mi?

Temiz zamanların arasında
Temiz hayatlarda ve mefhumlarda
Bir gül gülüşünün yaradılışında
Sizden geriye kalanları düşünmüştüm.
Bir vazo bekleyiři kadar yitik ve düşsüz
Bir çınar azizliği kadar vakur ve sevdalı
Sizi düşünürdüm karanlık yokuşlarda
Umutsuzluk ve sonsuz sevda
Yaman bir acı, kesif bir tat, derin bıçak yarası
Sonsuzluk boyunca uzanır, acıtır, kanatır da
Ne yaşarsın ne ölürsün
Hissiz ölü canlar misali yürürsün geçmez sandığın yıllar,
seneler ve ömürlerde...

METRO

Reyhan Karakabak Yılmaz

(BETÜL)

Heyecanla okuduğu kitabı için “Nerde kalmıştım? Heh, tamam işte burası!” düşünceleri, saniyeler içinde zihninden geçip giderken; önce sesini duyup, sonra ışığını gördüğü metroda hemen kapının girişindeki boş koltuğa kuruldu. Kaldığı yerden kitabını okumaya devam etti merakla. “Acaba, *Gizem* gerçekten olanları hatırlamıyor mu, yoksa birilerinden korktuğu için numara mı yapıyor?” diye aklından eserle ilgili düşüncesini geçirdiği esnada, bir sonraki durağa gelmişlerdi. Daha inmesine epey vardı. Ama olsun. Şu metrolar -özellikle-metropol şehirlerde ne büyük kolaylığı canım! Zihni bir bu düşüncelere dalıp bir kitaba konsantre olduğu anda kaçınıcı durağa geldiklerini bilmiyordu. Kapı “tıss” diye ses çıkarıp kapandığında, okuduğu kitabına bir el darbesi yedi. Bir ân afalladı. Çünkü kitabına değen elle, kitap neredeyse kucağına yapışacak kadar inmişti. Bir genç adam geçti önünden ve kendi hizasındaki koltuklardan birine-iki koltuk öteye- oturmuştu. “Yanlışlıkla çarptı heralde. Ama bu ne canım? İnsan bir özür diler değil mi?” diye geçirdi içinden. Fakat; zihni hâlâ Ayşe Kulin’e âit *Kördüğüm* adlı kitaptaydı ve bir kere daha sayfayı çevirip kaldığı yerden devam etti. Aklından eserin gidişatıyla ilgili onlarca tahminle, sayfaları çevirdikçe bulduğu soruların cevabı raks ediyordu âdeta. Bir “tıss” sesi daha duydu ama bu metronun açılıp kapanma sesi değildi.

Belirli aralıklarla devam eden bir sestir bu. Dikkatlice dinleyince, bu sesin az önce kitabına çarpıp iki koltuk ötesine oturan gençten geldiğini fark etti. Genç adam, metroya binerken öyle hızla ve son anda binmişti ki neredeyse kapı onu sıkıştırıracaktı. Zaten kitabına çarpmasını da gencin bu hisşına bağlayıp, dilemediği özürün üstünde bu nedenle durmadan okuma yolculuğunu sürdürmüştü. Aklı kitapta olduğu için de genç adam ses çıkarana kadar hâl ve hareketlerinden habersizdi. Duyduğu sestten sonra ister istemez o yöne doğru gözünün ucuyla bir bakış attı. Genç; ellerini, kah başının üzerine koyuyor kah yüzünü kapatıyor arada da hem “tıss” diye hem garip garip sesler çıkarıyordu. Ne olduğunu tabii ki anlayamadı. “İçmiş galiba, sarhoş sanırım,” diye ilk tahmini geçirdi zihninden. Ama gencin hâl ve hareketleri öylesine tuhaftı ki! Komşusu da çok alkol tüketen bir insan olduğundan az buçuk sarhoş hâllerine vâkıftı. Bu durum başkaya benziyordu. “Uyuşturucu da olabilir,” dedi bu kez iç sesi. Bu ilginç adamın tavırları o kadar dikkat dağıtıcıydı ki bir türlü kitaba odaklanamıyordu. “Kalkıp başka bir yere mi otursam?” diye düşündü önce, sonra “Neyse ki inmem az kaldı. Gerek yok,” duygularıyla vazgeçti. Gencin davranışları daha da dikkat çeker bir hâl almıştı. Arada garip garip çıkardığı sesler yanında, çoğunlukla başını dizlerine kadar eğik tutup bir o yana bir bu yana sallıyor, bazen ellerini seri hareketlerle başına vurup arada da kimi anlaşılır kimi anlaşılmaz cümleler sarf ediyordu.

K Ü P E S T İ

Anlayabildiği sözlerden birkaçı şöyleydi: “Hayır, hayır, hayır... O, o değil. O, başka biri.” “Yapma, yapma, yapma, lütfen yapma.” “Senin suçun değil, değil, değil, değil. Onun suçu.” İstisnasız vagondakilerin hepsi, kimi metronun camına yansıyan görüntüsünden kimi gözünün ucuyla, her geçen saniye artan bir merakla genci takip ediyordu. Sonu merak uyandıran bir kitap gibi okuyorlardı adamın her hareketini.

(GENÇ ADAM)

“Daha hızlı, haydi, az kaldı. Peşindeler... Acele et. Hoop! Nihayet... Yetiştim. Neye çarptım ben? Amaaan çok da önemli sanki! Az daha yakalanıyodum. Ya yakalasalardı beni? Ya çantamı arasalardı? O zaman ayvayı yerdim. Bu sefer malın en iyisini kendime ayırdım. Bu ilaç ne kadar etkiliymiş böyle yaaa! Hemen uçurdu beni. Uçur beni bebeğim! Bulutlardayım sanki. Bu his çok güzel. Ama bu kötü işte! Yine zihnim bulanmaya başladı. Oradan buradan yankılanıyor sesler. Kafamın içi hiç susmuyor. Al işte, yine ağırlık çöktü. Kafamı sabit tutamıyorum. Olsun. Ama iyi malmış hee! İyi uçurdu beni. Sezin, sen misin yine o? Pislik seni! Hayır, hayır, hayır... O, o değil. O, başka biri. Yine o değil. Kendine gel! Evet o ya bu kadın. O işte! Bal gibi de o! O da böyle metroda kitap okurdu işte! O da böyle alaycı gözlerle bakardı.

Sahi, niye daha önceden fark etmedim, alaycı gözlerle baktığını? Onu daha o zaman, oracıkta gebertirdim. Sen kimsin kanı bozuk! Şişşşş Küfretme anlayacaklar. İyi ki fark etmedin beni. Yoksa kaçırdım elimden seni. Vay be şiir gibi oldu. Sen şiirleri de severdin Sezin. Ben de seni severdim. Hem de çok! Beni neden terk ettin Sezin? Neden? Seni öyle aradım ki! Hiçbir yerde yoktun

İşte şimdi buldum seni. Artık hesap zamanı. Seni geberteceğim alçak! Beni terk etmek ne demekmiş göstereceğim sana! Nerde benim şu bıçağım? “Yapma, yapma, yapma, lütfen yapma!” “Neden yapmayacakmışım? Beni öylece ortada bıraktı. Oysa ona ne kadar da muhtaçtım. Tam kurtuluyodum bu meretten. Uyuşturucu kullandığımı öğrenince beni terk ettin. Sana söyledim. ‘Beni bırakma, söz veriyorum bırakacağım,’ dedim. Ama sen beni bıraktın. Bırakmasaydın belki iyi olurdu. Sen bıraktın, hayatımı mahvettin. O mu mahvetti hayatımı gerçekten? Ama bu benim suçum değil mi? Senin suçun değil, değil, değil, değil. Onun suçu. Gitmeseydi! Artık ödeşme vakti! Nerde bu lanet bıçak? Her zaman şu göze koyuyorum işte. Tanrım! Ne iğrenç bir koku bu böyle? Hah işte burda! Yavaş yavaş yaklaş. Hayır, Hemen üstüne atla bitir bu işi!”

(BETÜL)

“Napiyo? Ay normal değil bu adam! Çantasında bi şey arıyo heralde. İııııııı, bu iğrenç koku da ne böyle? Adamın elini çantaya atmasıyla, kokunun etrafı sarması bir oldu. Neyse aman! Az kaldı. İniyorum şimdi. Kitabı çantaya yerleştireyim. Kapıda “hazır ol,”a geçme vakti. Canım annem. Çoktan yemeği hazır etmiştir. Kurt gibi de açım.”

(GENÇ ADAM)

“Kalktı işte. Bak yine beni terk edecek. Duuuuur! Neden beni bıraktın Sezin? Sana, seni yaşatmam demiştim.”

Genç adamın sözleri belli belirsiz seçiliyordu ama anlaşılıyordu yine de. Adam, âdeta bir adımda, kapıda inmek için hazır bekleyen Betül’ün olduğu yere atlamış, “Duuuur,” diye bağırdığı anda yüzünü kendine dönen ve eski sevgilisi Sezin sandığı kadının tam kalbine bıçağı saplamıştı.

Vagonda, gördükleri dehşetin etkisiyle çılgınlık atan insanların içinde oracığa yığılmıştı Betül. Öyle hızlı olmuştu ki her şey. Durumu takip edenler daha ne olduğunu idrak etmeye çalışırken bir anda kanlar sarmıştı mavi renkli koltukları olan bu metroda her yanı. Bembeyaz zemine yayılan, oluk oluk akan kıpkırmızı kan... “Ambulans... Ambulans çağırın hemen. Tutun şu manyağı! Polis çağırın.” Ne olduğunu anlayamadı Betül de. Bir anda göğsünde bir ağrı hissetti. Hızlıca terk etti bacaklarını direnci. Yüzünün alev alev yandığını duyuyordu. Hatta tüm bedeninin. Bir koku daha aldı Betül, o iğrenç kokudan sonra. Kan kokusu muydu o? Evet, kendi kanı mıydı? “Annem, annem... Beni bekler.” Göz kapaklarına ve hareketlerinde söz geçiremiyordu. Duyduğu soru yankılandı zihninde ve olanca gücünü toplayarak cevap verdi o korkunç sonu kendisine getiren soruya: “Ben Sezin değilim.” Betül’ ün ağzından çıkan tek sözle birlikte gözleri de kapanmıştı.

Ertesi gün gazetelerde, televizyon ve radyolarda “Talihsiz, genç kadın uyuşturucu kullanan bir adamın kurbanı oldu. Bu durum, ülkemizdeki ve tüm dünyadaki uyuşturucu gerçeğinin korkunç yüzünü bir kez daha gözler önüne serdi,” minvalinde haberlerle gündeme geldi Betül. Bir kanal şu bilgiyi ekledi cümlelerinin sonuna: “Şanslı kadın, kalbindeki tehlikeli noktaya birkaç milim kalan bir yerinden yara aldığı için hayati tehlikeyi atlattı. Dileriz, bundan sonra hiçbir Betül, hiçbir insan uyuşturucu ve benzeri durumlardan dolayı zarar görmesin.”

K Ü P E Ş T E

FISILTI

Nazife Yalçın Selçuk

Suçluymuş, diye fısıldaştılar aralarında
Sanki duymadım
Bağırsaydınız emin olun daha az duyardım
Kural böyledir
Duyulmasın istediğın her şey daha çabuk duyulur.
Gitmesın dediğın herkes önce gider
Ben gitmesine müsaade etmediğım için suçluymuşum
Öyle dediler.

BİR KURLAR VADİSİ MESELESİ

Demet Yıldız

Bir zamanların efsane mafya ve aksiyon dizisi Kurtlar Vadisi yayınlandığı 2003 yılından itibaren Türkiye’de ses getiren yankısı hâlâ devam eden insanların kendini kaptırdığı çok önemli bir dizidir.

İlkokul, ortaokul yıllarımıza denk gelen dizinin yayınlanmasıyla okulumuzda anlam veremediğimiz kabadayılıklar artmıştı. Sınıfımızdaki erkek arkadaşlarımız Polat ALEMDAR, Memati , Süleyman ÇAKIR havasına bürünür “dındırı dındırı dındırı dındırı dındırı dındırı dındırırın!...” naralarıyla bizlere tabiri caizse caka satarlardı. Ayaklarında kunduraları, okul ceketlerini omzuna atıp sert bakışlarla koridorlarda “ağır abi” edasıyla salınıp dolaşırlardı. Biz kızlar diğer sınıftaki çocuklara “korku salan” arkadaşlarımıza bakıp aramızda dalga geçer gülerdik. Sınıfımızın matrağı Mustafa – kulakları çınlasın- Polat Alemdar tarzı atkı bağlamayı bize öğretmişti. Biz de eğlence olsun diye o, sınıfa Polat Alemdar havasıyla girerken dizinin müziğini seslendirip oyuna ortak olurduk. Çarşamba geceleri, Kurtlar Vadisi gecesi olurdu. Sanki ülkede hayat durur herkes işini, misafir ağırlama gününü bu diziye göre ayarlar o gece sokaklarda çit çıkmazdı. Reklam arası girince her evden “of ya” sesleri yükselirdi. Ben de kız çocuğu aklımla anlayamazdım bu sevgiyi. Ertesi gün okula gelen arkadaşlarımızın ilk gündem maddeleri akşamki çatışma sahneleri olurdu.

“Ah güzel çocukluğumuz!” Erkekler bir sıranın etrafında toplanıp Memati’den Polat Alemdar’dan bahsedip şenlenirlerdi. Biz de durur muyuz onlarla dalga geçerdik. Hoca gelene kadar sınıfta kaos çıkardı. Erkek arkadaşlarımız kendilerini oyuncularla öyle hemhâl ederlerdi ki sanki ailelerinden birine laf etmişizcesine bize tepki gösterirlerdi. Biz de koşa koşa dışarı çıkardık, sınıf öğretmenimize şikâyet ederdik. Ne günlerdi ama. Şimdi gülümseyerek anıp yazacağım aklıma gelmezdi.

En çok şaşırdığım olaylardan biri yıllar geçtikten sonra Memati’yi rol gereği öldüren kişinin gerçek hayatında halk tarafından dayak yemesi ve Süleyman Çakır’ın dizi gereği vefat etmesi üzerine bir grubun gıyabında cenaze namazı kılıp gazeteye vefat ilânı vermesi olmuştu. Şoke oldum. “Nasıl ya!” dedim. Gerçekten bir dizi toplumu bu derece etkileyebilir mi diye zihnimde oturtmaya çalışırken okullardaki çete olaylarının artması da üzerine tuz biber oldu. Kendi dönemimde ve şu an hâli hazırda meslek hayatımda gördüğüm net bir şey var şiddet olaylarının, haraç kesme gibi zorbalıkların hızla artması. Özellikle bu tarz mafya dizileri bizim dönemin jenerasyonunu çok etkiledi. Çukur dizisi de şu anki jenerasyonu ne yazık ki olumsuz etkilemekte.

Bu konuda yapılan araştırmalar, hız kesmeden devam eden benzer dizilerin gençler üzerinde olumsuz tesirini ve okullardaki zorbalığın artmasına etkisi olduğunu göstermektedir.

KÜPESİ

Sosyal ve sportif bir aktiviteyle ilgilenmeyen gençlerin ve çocukların hele bir de aile içi problemleri varsa var olmayı, bir gruba ait hissederek öz güvenli olmayı, değer görmeyi ne yazık ki bu yollara başvurarak sağlamaya çalışıyorlar. Enerjilerini yanlış yere kanalize edip içsel tatmin sağlamaya çalışırken hiç olmadık hâllere düşebiliyorlar. Bu durum bir kısır döngüye dönüşüyor hatta istenmeyen bazı bağımlılıklara kadar devam edebiliyor.

Evet her birimizin bir dönem etkilendiği dizi rolleri olmuştur. Onlara benzemeye çalıştığımız durumlar olabilir. Bunlar çok hoş, tatlı şeylerdir, fakat bir süre sonra sönme yaşanır ve kendi kimliğimizi bulunca ki bu uzun yıllar alabilir, özümüze dönerek kendi hayatımızda var olmaya, yenilikler yapmaya devam ederiz. Ama sanal âlemin büyüsüne kapılıp gerçek ile hayali ayırt edemezsek kendi dünyamızı yaratamazsak var oluş amacımızı bulamazsak oradan oraya savrulurken geçer gider sayılı ömür.

Bizlere düşen çocuklarımıza, gençlerimize bunu bir bilinç olarak aktarmak, sanal ile gerçek ayırımını yaptırıp kendi dünyamızdaki sorumluluklarımızın farkında olarak her bir gencin, çocuğun sosyal ve sportif bir aktiviteyle kendini disipline etmesine hayatına sağlıklı yön vermesine yardımcı olacak ortamı yaratmamız gerekir.

Okullarımızda, evlerimizde veli-idare-öğretmen iş birliği içerisinde gelecek nesil için sağlıklı meşgaleler, projeler üretip gençlerin zihnini açmalarına vesile olamazsak sokaklar tabiri caizse çakma Mematilerle, çakma Polatlarla çakma Yamaçlarla dolup taşar biz de laf-ı güzaf şikâyetlerle oturup izleriz artık!

Tek bir çözüm yolu var özellikle ailelerin çocuklarını küçük yaştan itibaren geliştirici aktivitelerle tanıştırmayı kulaç atmaları olacak. Geçici özenmeler büyütülmeden görmezden gelinerek kontrollü bir şekilde enerjileri daha faydalı yerlere kanalize edilmelidir. Öneriler uygulamak için vardır ve eminim aile niyet ederse bu çok kolay olacaktır. Bazı şeyler geç olmadan harekete geçelim...

K Ü P E Ş T E

From the river
to the sea
Palestine will be free

